מ"ש, ג') [שם:], ד') א"ר מ"ש, ג') [שם:], ד') א"ר אחא בר פפא כל"ל רש"א,

ל) נדה נ., ו) ויבמות הד.ז.

מט:, ט) נגעי׳ פ״ב מ״ב,

י) וכ"ב קיג:ן, ל) ב"ב קיג:

נע"ש], () נעי מוס׳ ב"ק () נע"ש], () נע"ש ל: סוף ד"ה כגון], מ) שם

קיד. גיטין ה: ר"ה כו. כתובות כא: ב"ק ל:,

על הגליון מוס׳ [עמ״ש על הגליון מוס׳

דלעיל די"ט: בד"ה ינאין, ס) [עי' תוס' שבת קכח.

ל"ה ונתן וכו"],

הגהות הב"ח

עין משפם נר מצוה

במ א מיי פ"ג מהלכום

ב מיי׳ שם הלכה טו: לא ג מיי פי״ט מהלכוי מעשה קרבנות הלי ג

והלכה יג: לב ד מיי פי״א מהלי סנהדרין הלכה א ופ"ג שם הלכה ג סמג עשיו לו טור שו"ע חו"מ סימן ה :סעיף ב

פ"ט מהלכות

טומאת לרעת הל"ו: לד ו מיי שם הלכה ה: לה ז מיי פ"ב מהלכות סנהדרין הלכה ט סמג עשין לו טור שו"ע חו"מ סימן ז סעיף ב: לו ח מיי' פ"ט מהלכות טומאת לרעת הל"ב: לו ט מיי׳ פ״ב מהלכום נהדרין הלכה ט סמג עשין לו טור שו״ע חו״מ סי

ז סעיף ב: י מיי פ"ט מהלכות טומאת לרעת הל"ו: ב ןמיי׳ פ״ג מהל׳ סנהדרין ב [נויי פייג נוטלי סמארין הלי ה]: למ ל מ מיי פייג מהלי

סנהדריו הלכה ו סמג רנג סעיף א: מ נ מיי׳ פ״ה מהלכות עשין קט טור שו"ע חו"מ

סימן ז סעיף ה: מא ס מיי׳ פי״א מהלכות סנהדרין הלכה א:

רבינו חננאל ירדו אלא אמר רב פפא כדתניא ר' יוסי הגלילי אומר מחוד שוא' והיה המזבח קודש קדשים. כל הנוגע במזבח יקדש שומע אני בין ראוי בין שאינו ראוי הנוגע במזבח יקדש ת״ל וזה אשר תעשה על המזבח כבשים בני שנה וגו׳ מה כבשים ראויין למזבח אף כל הווגע כמזכח אף כל הנוגע במובה יקדש דבר הראוי למזבח. ר' עקיבא אומר עולה תמיד מה עולה ראויה אף כל ראוי ותרוייהו קא ממעטי פסולין שנגעו קא במזבח שלא קדשו. מר מייתי להו מכבשים ור׳ עקיבא מייתי להו מעולה ודחינן והאמר רב אדא עולת העוף פסולה. איכא בינייהו לר' יוסי הגלילי דמפיק לה מכבשים סבר לא קדשי אבל עולת העוף פסולה קדשה. ולר' עקיבא לא קדשה אלא אמר רב אשי כדתניא דם יחשב לרבות הזורק דברי ר׳ לרבות הזורק ותרוייהו קא מרבו זריקה נמצא טעם אחד משני מקראות כגון זה בדיני נפשות אין וגומרין בלילה. אמר רבא . דכתיב ושפטו את העם הנחילו את בניו עד והיתה לבני ישראל לחוקת משפט להיות דין. הא כיצד יום לתחלת דין ולילה לגמר דין. וכדרב יהודה דאמר ג׳ שנכנסו לבקר את החולה

יום לתחלת דין. ואיפכא ליכא למימר דמסתמא תחלת הדין עיקר ועוד ביום הנחילו קבלת עדות הוא דהוי כתחלת הדין י: דבתיב וביום הראות בו. מכנגע נראה לי דריש ליה רבא בפ"ק דמועד קטן (דף ח. ושם) לי ולא לאורי וקרא דהכא

מוקים לה דיש יום שחי אתה רואה אותו היכא דנגע נולד בחתן ונותנין לו ז' ולאיצטליתו אלא אורחא דהש"ם להביא הפשוט דאי לא כנגע נראה לי הוה מוקמינן קרא דהכא ביום ולא בלילה וכה"ג איכא בכמה דוכתיןם: םתמא אחרינא אשכח דיני ממונות מתחילין ביום וגומרין בדידה. תימה דילמא טעמא דמתני׳ דהכא משום דכתיב ושפטו את העם בכל עת אבל לענין סומא מקשינן ריבים לנגעים: דילמא דיני נחלות קא אמרת. פ״ה דביום הויא לואת

המת דין פסוק וא"ל הדבר עוד לדיינין ולריך לאוקומי קרא כשהקנה דדברי שכיב מרע לאו ככתובין וכמסורין מדאורייתא אלא מדרבנן: שלשה שנכנסו לבקר כו'. מפורש בפ"ק (דף ט. ושם)

גבי בומן שהתרו בהן:

יכל הנוגע במזבח יקדש שומע אני בין ראוי בין שאינו ראוי ת"ל יכבשים מה כבשים אראויין אף כל ראוי ר' עקיבא אומר יעולה מה עולה ראויה אף כל ראוי ותרוייהו מאי קא ממעטו פסולי מר מייתי לה מכבשים ומר מייתי לה מעולה והאמר ירב אדא בר אהבה עולת העוף פסולה איכא בינייהו מאן דמייתי לה מכבשים כבשים אין אבל עולת העוף לא ומאן דמייתי לה מעולה יאפילו עולת העוף נמי אלא אמר רב אשי יכדתניא ∙דם יחשב לאיש ההוא דם שפך י ילרבות את הזורק דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר זבח לרבות את הזורק ותרוייהו מאי קא מרבו זריקה מר מייתי לה מדם יחשב ומר מייתי לה מאו זבח והאמר רבי אבהו שחם וזרק איכא בינייהו לדברי רבי ישמעאל אינו חייב אלא אחת לדברי ר"ע חייב שתים הא איתמר עלה אמר אביי אף לדברי ר"ע נמי אינו חייב אלא אחת

דאמר קרא ישם תעלה עולותיך ושם תעשה ערבינהו רחמנא לכולהו עשיות: דיני ממונות דנין ביום וֹכו': (סימן משפ"ט מענ"ה מט"ה) מנהני מילי יא"ר חייא בר פפא דאמר קרא יושפטו את העם בכל עת אי הכי תחלת דין נמי כדרבא דרבא רמי כתיב ושפטו את העם בכל עת וכתיב יוהיה ביום הנחילו את בניו הא כיצד ייום לתחלת דין לילה לגמר דין מתניתין דלא כר' מאיר ∍דתניא היה ר"מ אומר מה ת"ל יעל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע וכי מה ענין ריבים אצל נגעים אלא ימקיש ריבים לנגעים מה נגעים יביום דכתיב יוביום הראות בו אף ריבים ביום ומה ינגעים שלא בסומין דכתיב יילכל מראה עיני הכהן אף ריבים שלא בסומין ומקיש נגעים לריבים מה ריבים שלא בקרובים אף נגעים שלא בקרובים אי מה ריבים בשלשה אף נגעים בשלשה ץ הוא ממונו בשלשה גופו לא כל שכן ת"ל ביוהובא אל אהרן הכהן או אל אחד וגו' הא למדת ישאפילו כהן אחד רואה את הנגעים יההוא סמיא דהוה בשבבותיה דרכי יוחנן דהוה דאין דינא ולא אמר ליה רבי יוחנן ולא מידי היכי עביד הכי והא"ר יוחגן "הלכה כסתם משנה ותגן "כל הכשר לדון כשר להעיד ויש שכשר להעיד ואין כשר לדון ואמר ר' יוחגן לאתויי סומא באחת מעיניו ר' יוחנן סתמא אחריתא אשכח דיני ממונות דנין ביום וגומרין בלילה מאי אולמיה דהאי סתמא מהאי סתמא אי בעית אימא סתמא דרבים עדיף ואי בעית אימא משום דקתני לה גבי הלכתא דדינא ורבי מאיר האי ושפטו את העם בכל עת מאי דריש ביה אמר רבא לאיתויי יום המעונן דתנן יאין רואין את הנגעים שחרית ובין הערבים ולא בתוך הבית ולא ביום י המעונן מפני שכהה נראית עזה ולא בצהרים מפני שעזה נראית כהה ורבי מאיר האי ביום הנחילו את בניו מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה לכדתני טובה: להיתויי יום המעונן. חע"ג רבה בר חנינא קמיה דרב נחמן והיה ביום הנחילו את בניו יביום אתה מפיל דלראיית נגעים לא חזי לשפוט חזי: נחלות ואי אתה מפיל נחלות בלילה א"ל (6) אלא מעתה מאן דשכיב ביממא ירתון שחרית ובין הערבים. אין כח אור החמה קיים: מפני שכהה נראים ליה בניה ומאן דשכיב בליליא לא ירתון ליה בניה דילמא דין נחלות קאמרת דתניא בוהיתה לבני ישראל לחקת משפט אורעה כל הפרשה כולה להיות דין עוה. ומטמאינן ליה שלא כדין: ולה בלהרים. שחור החמה חזק כדרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב ישלשה שנכנסו לבקר את החולה ומבלבל את העינים ואתי לטהר את רצו כותבין רצו עושין דין שנים כותבין ואין עושין דין יואמר רב חסדא ילא שנו הטמח: מחי עביד ליה. הח נפקח אלא ביום אבל בלילה כותבין ואין עושין דין משום דהוו להו עדים ∞יואין עד ליה מהיקשה: וחי חתה מפיל כו'. נעשה דיין אמר ליה אין הכי קאמינא: ידיני נפשות דנין ביום וכו': מנהני מפרש לה ואזיל: דילמא דיני נחלות מילי אמר רב שימי בר חייא אמר קרא יוהוקע אותם לה' נגד השמש א"ר

כל הנוגע. אפי׳ פסולין: יקדש. ולא ירד: שומע אני. בין שנראה

בין שלא נראה כגון שאור ודבש ואיל ולבי וחולין: ס"ל כבשים.

דסמיך ליה וזה אשר תעשה על המזבח כבשים בני שנה וגו':

עולה. בההוא קרא נמי כתיב: ותרוייהו. קא ממעטי פסולין שלא

נראו מעולם: לרבות את הזורק. דם

קדשים בחוץ שהוא בכרת ומתרבי

מדם שפך ובפרשת שחוטי חוץ כתיב:

או זבח. גבי מעלה בחוץ כתיב:

שחט וורק. בהעלם אחד לרבי

ישמעאל אינו חייב אלא חטאת אחת דמייתי ליה לזורק מכרת דכתיב בשוחט וכיון דחד כרת וחד לאו אתרוייהו אין חילוק חטאת ביניהם כי עבדינהו בהעלם אחת: ולרבי עקיבא. דיליף זורק מכרת דכתיב גבי מעלה הוו להו שוחט חורק שני כריתות וחייב שתים: אף לר' עקיבא אינו חייב אלא אחת. דאע"ג דאיכא שתי כריתות הואיל ואין בהן אלא אזהרה אחת אין חילוק חטאת ביניהם דאילו במעלה כתיבא אזהרה באפי נפשה (דברים יב) השמר לך פן תעלה עולותיך ואילו שוחט חורק אין בהס אוהרה אלא מהיקש דאיתקש למעלה דכתיב שם תעלה עולותיך ושם תעשה איתקש שאר עשיות להעלאה ומהכא נפקא לשוחט וזורק (זבחים דף קו.): ביום הנחילו. משפט נחלות דהיינו דיני ממונות ביום: לילה לגמר דין. דכתיב ושפטו ועיקר משפט היינו גמר דין: ריבים. אפי׳ גמר דין משמע: לאיתויי סומא באחת מעיניו. ורבי מאיר היא דמקיש ריבים לנגעים: סתמא אחריתה השכה. דמכשר סומין: בלילה. דומיה דסומה: סחמה דרבים עדיף. דההיא רבי מאיר היא וכיון דבדוכתא אחריתי הדר רבי וסתם כרבנן עבדינא כוותיה: משום דקסני לה. להא דדנין בלילה גבי הלכתא דדינא הכא בסנהדרין (דף לב) תנים רבי גבי דיני ממונות שמע מינה עיקר היא למילף מינה דאילו ההיא דכל הכשר במסכת נדה (דף מט:) תניא רבי אגב גררא דתניא התם כי הני מילי טובא בפ׳ בא סימן הלכך לאו אליבא דהלכתא סתם אלא משום דמלריך ותני הנך דדמו אהדדי כגון כל שחייב בראשית הגז חייב במתנות ויש שחייב במתנות ואין חייב בראשית הגז ודכוותיה

. כי אם בַּמַקוֹם אַשַׁר יָבִיאוּ אַלֶּיךּ וְכָל הַדְּבָּר הַקָּטוֹ יִשְׁפְּטוּ הֵם וְהָקֵל הַקָּטוֹ יִשְׁפְּטוּ הֵם וְהָקֵל מעליר ונשאו אתר:

. דררים רא מז

11. וְאָם פֶּרוֹחַ תִּפְרַח הַצְּרַעַת בָּעוֹר וְכִסְּתָה הַצְרַעַת אַת כָּל עוֹר הנגע מראשו ועד רגליו לְבֶל מַרְאֵה עֵינֵי הַבּהַן:

בַּהַרת וִהַיַה בַעוֹר בִּשַּׂרוֹ

קאמרת. דביום הויא לואת מת דין

פסוק ואין לריך עוד לדיינין ובלילה לא

הוי דין פסוק ולריך דיינין ואלו ששמעו

. שנו אלא ביום אבל בלילה כותבין ואין עושין דין והוי להו דיין ואין עד נעשה דיין: **ההוא** סומא דהוה בשבבותיה דר׳ יוחגן דהוה דאין דינא ולא אמר ליה ר׳ יוחגן ולא מידי. והאמר ר׳ יוחגן הלכה כסתם משנה ותגן כל הכשר לדון כשר להעיד ויש

חסרא מניין להוקעה שהיא תלייה דכתיב 15 והוקענום לה' בגבעת שאול בחיר ה'

(A) גמ' ה"ל אביי הלה מעתה מהן: (ב) רש"י ד"ה להיות דין וכו' דין קלוב. נ"ב עין בכבא בתרא דף קיג ע"ב פי' רשב"ם באופן אחר ועי׳ בתוס׳ שם:

> מוסף רש"י הובא בסוף המסכת.

תורה אור השלם הַמַּזְבַּחַ וְקַדַּשַׁתַ אֹתוֹ המזבח קָרָשִׁים כָּל הַנֹּגֵע בַּמִּוְבֵּח שמות כט לז קרש: ַּיְנֶעֶ כּוּ עֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל 2. וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל הַמִּזְבַּחַ בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה שנים ליום תמיד: שמות כט לח

פתח אהל מועד לפני י אָשֶׁר אָנְעד לְּכֶם שְׁמָּה לְדַבֵּר אַלֶיךְ שָׁם: שמות כט מב

4. ואל פחח אהל מועד 4. וְאֶל פֶּתַח אַהֶל מוֹעַדּ לֹא הַבִּיאוֹ לְהַקְּרִיב קְרְבָּן לִי לְפָנִי מִשְׁבַּן יוְי דְּם לַאִישׁ הַהוּא דְּם לָאִישׁ הַהוּא דְּם שְׁבָּן וְנִבְּרַת הָאִישׁ הַהוּא מקרב עמו: ויקרא יז ד ואלהם תאמר איש שׁ מִבֵּית ישְׂרָאֵל וּמִן הגר אשר יגור בתוכם אַשֶּׁר יַּגְעֶלֶה עלְה אוֹ זְבַח: ויקרא יז ח יִבְחַר יְיָ בְּאַחֵד שְׁבְּטִיךְ שָׁם תַּצֵלֶה עלתֶיךְ וְשְׁם תַּצֵלֶה עלתֶיךְ וְשְׁם תַּצֵלֶה כֹל אֲשֶׁר אָנֹכִי עת והיה כל הדבר הגדל

שמת יח כב 8. וְהָיָה בְּיוֹם הְנְחִילוֹ אֶת בְּנֶיוֹ אֵת אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּבַל לְבָבֵר אֶת בֶּן הָאֲהוּבָה עַל פְּנֵי בֶן הַשְׁנוּאָה הַבְּכֹר:

דברים כא טד 9. וְנַגְּשׁוּ הַבּרֶבְנִים בְּנֵי לֵוִי בִּי בָם בְּחַר יְיָ אֱלֹהָיוּ לְשָׁרְתוֹּ וּלְבָרְף בְּשַׁם יְיִ וְעַל פִּיהָם יִהְיָה בְּל רִיב וְעַל פִּיהָם יִהְיָה בָּל דברים כא ה יכל נגע: וְּבֶּלְבֶּלֵּ 10. וּבְיוֹם הֵרְאוֹת בּוֹ בָּשָׂר חַי יִטְמָא:

. 12. אדם כּי יהיה בעוֹר

וכתיב

לואת המת יעידו בפניהם: **לחוקת משפט**. בפרשת נחלות דאיש כי ימות וגו' כתיבא: **אורעה**. נסתיימה: **להיות דין.** דמשמע הפלת נחלות דין

קלוב (³⁾ הוא בשעת המיתה הכל כמו שאמר המת ואין הדבר לריך דיינין אלא כל אחד מיורשיו יחזקוהו שומעי הלוואה בשלו: **רלו כוסבין.** בלשון עדות

והיורשים יבאו לב"ד וב"ד יעשו כפי הצוואה : רצו עושין דין. השומעין רשאין ושליטין להיות מחזיקין כל אחד בשלו הכל כמו ששמעו: שנים אין עושין

דין. דמתחילתו לא נראו להיות לדיינין: **אבל בלילה**. שאינו ראוי לדון כותבין ואין עושין דין אפילו למחר שמתחלתן לא נראו לישב לשם דין: